

ELKAAR DIENEN MET GENADEGAVEN IN DE EINDTIJD

• Gerard Kramer

Petrus is uitermate praktisch in zijn onderwijs. Hij is duidelijk niet iemand die denkt: *'Het einde nadert; laten we, ons bewust van onze zwakheid, maar rustig afwachten en kijken wat de Heer misschien toch nog wil werken'*. Nee, hij wil zijn lezers bewust maken van de tijd waarin ze leven, en hen juist tot activiteiten brengen die daarbij passen. Dat doet hij op een manier die verfrissend aandoet. Het is niet voor niets dat ik in de tegenwoordige tijd ben gaan schrijven! Wat nu volgt is een deel van de 'grote letters' - dus zonder de detailuitleg - van mijn commentaar op Petrus' Eerste Brief, waar ik op dit moment aan werk.

1Petrus 4:7-11

4:7 Het einde van alles nu is nabij; weest dus bezonnen en nuchter tot gebeden. 4:8 Vóór alles, hebt vurige liefde tot elkaar, want liefde bedekt een menigte van zonden. 4:9 Weest gastvrij voor elkaar, zonder mopperen. 4:10 Naarmate ieder een genadegave heeft ontvangen, dient elkaar daarmee als goede rentmeesters van [de] veelvoudige genade van God. 4:11 Als iemand spreekt, laat het zijn als uitsterkte die God verleent, opdat in alles God verheerlijkt wordt door Jezus Christus, aan Wie de heerlijkheid en de kracht is tot in alle eeuwigheid! Amen.

Uitleg

Petrus bepaalt zijn lezers erbij dat aan het huidige bestel van dingen - waarin God indirect regeert en lijden het deel van de gelovigen is - spoedig een einde komt. Hoe en wanneer dat zal plaatsvinden, dat wordt hier niet verder uitgewerkt. Wel trekt Petrus de conclusie dat de gelovigen, juist omdat het einde van alles nabij is, bezonnen en nuchter moeten zijn, en wel 'tot gebeden'. Die gebeden worden gericht tot God. Hij kent geen einde maar is de eeuwige God (Rom.16:26; vgl. Fil.4:6)!

Iets soortgelijks schrijft Petrus in zijn Tweede Brief, nadat hij daar juist wél geschetst heeft hoe aan de huidige

schepping een eind zal komen. In 2Petr.3:11-14 merkt hij aansluitend op: 'Daar dit alles dus vergaat, hoe behoort u te zijn in heilige wandel en godsvrucht, terwijl u de komst van de dag van God verwacht en verhaast, ter wille waarvan [de] hemelen in vuur gezet zullen vergaan en [de] elementen brandend zullen wegsmelten. Wij echter verwachten naar Zijn belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde waar gerechtigheid woont. Daarom, geliefden, daar u deze dingen verwacht, beijvert u onbesmet en onberispelijk voor Hem te worden gevonden in vrede'.

We weten dus *dat* het tegenwoordige bestel stopt, en daarnaast ook *hoe* dat zal plaatsvinden (en wat daarna komt!). Die wetenschap moet in beide gevallen invloed hebben op ons leven nu. Petrus houdt zijn lezers voor dat zij in dit besef een nuchter en biddend leven moeten lijden, en onbesmet en onberispelijk voor Gods aangezicht behoren te wandelen.

Buitengewoon belangrijk daarbij is dat de gelovigen vurige liefde onder elkaar hebben. Juist liefde maakt het immers mogelijk met elkaar op te trekken, ook als er sprake is geweest van zonden door gelovigen tegen medegelovigen. Als de zonden beleden en vergeven zijn,

>>

zal het namelijk juist de liefde zijn die ervoor zorgt dat deze niet steeds weer opgerakeld worden. Het gaat hier wel om de typisch *christelijke* liefde, die niet een menselijke maar een goddelijke oorsprong heeft. Het is immers 'de liefde van God' die 'in onze harten is uitgestort door [de] Heilige Geest die ons gegeven is' (Rm5:5). Die liefde ging immers juist naar ons uit toen wij daartoe absoluut geen aanleiding gaven; 'maar God bevestigt Zijn liefde tot ons [hierin], dat Christus voor ons gestorven is *toen wij nog zondaars waren*' (Rom.5:8; cursivering van mij, GHK). Anders gezegd: uit liefde tot onze zondigende broeder of zuster willen we hem of haar op een geestelijke wijze terechtbrengen en zo een menigte van zonden bedekken (Gal.6:1; Jak.5:20).

De 'vurige liefde tot elkaar' kan ook heel praktisch inhouden dat aan medegelovigen tijdelijk gastvrijheid wordt verleend. Juist in tijden van vervolging - de achtergrond van deze brief - kan dat nodig zijn. Dan moet men niet mopperen, maar de noodzakelijke gastvrijheid vol liefde bewijzen.

Gelovigen behoren elkaar niet alleen praktisch te dienen, maar ook met wat God ieder op geestelijk gebied heeft toevertrouwd. Dan komen we op het terrein van de *geestelijke genadegaven* - dat zijn althans de woorden die Paulus gebruikt in Rom.1:11, waar hij het woord 'genadegave' in een iets andere zin gebruikt, namelijk als aanduiding voor een eenmalige concrete zegen. Petrus bedoelt met het woord 'genadegaven' - evenals Paulus elders - *door genade gegeven bekwaamheden*. Die moeten niet verward worden met de *natuurlijke* bekwaamheden, al houdt de Heer met deze laatste wel degelijk rekening als Hij genadegaven toedeelt; zie Mat.25:15, waar de 'mens die buitenslands ging' (=de Heer Jezus) de talenten (= de genadegaven) toedeelt aan 'ieder naar zijn eigen bekwaamheid (lett. 'kracht')'.

Petrus laat eerst een belangrijk uitgangspunt zien: genadegaven zijn niet het privé-eigendom van de gelovigen die ze ontvangen hebben. Zij kunnen daarover dan ook niet naar eigen inzicht of tot eigen glorie beschikken, maar behoren zich dienstbaar naar hun medegelovigen ('elkaar', 1Petr.4:10, 'de gemeente', 'de ander', 'anderen' in 1Kor.14:5,17,19) op te stellen. Wie over genadegaven beschikken, moeten zich daarom, aldus Petrus, realiseren dat zij daarvan slechts *rentmeesters*, oftewel *beheerders* zijn, en geen eigenaren. Zij hebben het voorrecht iets door te mogen geven van de veelvoudige, d.i. veelzijdige genade van God - dus van al het kostbare dat God hun in Zijn genade heeft toevertrouwd. Hij heeft hen als rentmeesters

bovendien Zelf bekwaam gemaakt tot deze dienst. Zie bijv. Rom.12:6, waar staat: 'Daar wij nu verschillende genadegaven hebben, naar de genade die ons gegeven is...'

Er zijn drie Schriftgedeelten over (genade)gaven in het Nieuwe Testament, die alle drie geschreven zijn door de apostel Paulus:

- 1) Rom.12:6-8. Als genadegaven worden daar genoemd: profetie, dienst, leren, vermanen, meedelen, leiding geven, barmhartigheid bewijzen.
- 2) 1Kor.12:28-30. De gaven die daar genoemd worden, zijn: apostelen, profeten, leraars, krachten, genadegaven van genezingen, hulpbetoningen, besturingen, allerlei talen, uitleggers.
- 3) Ef.4:11. De daar genoemde gaven zijn: apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars.

Uit het feit dat niet alle gaven steeds in elk van deze drie gedeelten staan vermeld, kan worden afgeleid dat deze opsommingen niet uitputtend bedoeld zijn. Daarnaast valt op dat de gaven zowel *bekwaamheden* aanduiden, alsook de *personen* aan wie die bekwaamheden zijn gegeven. Iemand die een gave *heeft* en daarvoor verantwoordelijk is, is tegelijk ook zelf een gave, door de verheerlijkte Heer aan de mensen gegeven.

Petrus deelt de genadegaven op een geheel eigen manier in:

- 1) De eerste genadegave die Petrus hier in 4:11 bespreekt, is de genadegave die hij met het algemene woord *spreken* aanduidt. We zullen bij Paulus te rade moeten gaan om te weten wat dit spreken kan inhouden. Het betreft in ieder geval het 'spreken' *in de gemeente*, d.i. de *gemeenteprofetie*, oftewel het 'profeteren' in de samenkomst van de gemeente - immers, 'wie profeteert, spreekt voor mensen [tot] opbouw, vermaning en vertroosting' (1Kor.14:2). Dat kan onder bepaalde voorwaarden ook in vreemde talen plaatsvinden, en dan moet er bovendien een uitlegger zijn, want het is de bedoeling dat 'de gemeente opbouw ontvangt' (1Kor.14:5). Maar ook het 'leren' in de zin van 'onderwijs geven' valt onder dit 'spreken' (1Kor.14:6,26). Een evangelist is echter iemand die zijn dienst vooral buiten de gemeentelijke samenkomst verricht - hoewel hij ook in de samenkomst ongelovigen kan aanspreken en juist daardoor ook de gelovigen het evangelie beter kan leren begrijpen. Hij kan daar ook gelovigen aansporen anderen met het

evangelie te dienen. Petrus laat horen dat wie spreekt, dat moet doen alsof hij 'uitspraken van God' (1Petr.4:11a) doorgeeft, oftewel hij moet de overtuiging hebben dat hij op dat moment en voor die toehoorders namens God spreekt wat God tot hen wil zeggen, en niet namens zichzelf staat te oren. Hij moet zich dus realiseren dat hij, wat zijn verantwoordelijkheid betreft, het kanaal van God naar de mensen is, en dus niet zomaar wat zeggen kan. Dat geldt ook voor het spreken in persoonlijke contacten; zie Ef.4:29.

- 2) De andere genadegaven die niet iets met spreken te maken hebben, worden samengevat met de meer algemene term 'dienen'. De uitoefening van die gaven mag niet in eigen kracht plaatsvinden, wil Gods zegen erop kunnen rusten. Nee, ze moeten worden uitgeoefend 'als uit sterkte die God verleent' (4:11b), oftewel: alsof God er op datzelfde moment de kracht voor geeft. Die overtuiging moet iemand dus wel hebben, wil hij in een positie zijn tot dit dienstbetoon in ruimere zin.

Uiteindelijk is het immers de bedoeling dat de uitoefening van de genadegaven leidt tot de verheerlijking van God. Als Hij het is die de woorden geeft die moeten worden gesproken, en als Hij het is die de kracht geeft om in meer algemene zin te dienen, dan staat niet de *spreker* of de *dienaar* in de schijnwerpers, maar is het *God* die verheerlijkt wordt. Zijn heerlijkheid wordt in het licht gesteld, erkend en geëerd. Het op een juiste manier uitoefenen van de gaven gaat nooit zonder de activiteit en de Persoon van Jezus Christus. Hij is immers de verheerlijkte Heer die de gaven gegeven heeft (Ef.4:7-8,11-12), en Hij is het ook, Wiens heerlijkheid al tijdens Zijn leven op aarde zichtbaar geworden is, 'een heerlijkheid als van een eniggeborene van een vader', die op Zijn beurt ons de Vader heeft 'verklaard' (Joh.1:14,18). Aan Hem, aan de Heer Jezus dus, komt ten diepste de heerlijkheid en de kracht toe, tot in alle eeuwigheid. Daar is geen speld tussen te krijgen. Petrus sluit deze welgemeende lofprijzing dan ook af met het plechtige 'Amen!'.

